

Verdens legeorganisasjon spiller en viktig internasjonal rolle

Flyktningsituasjonen i Europa, bombingene av Leger uten grensers sykehus og angrep på helsepersonell i Tyrkia var temaer på Verdens legeorganisasjons generalforsamling i Moskva.

I løpet av tre travle dager i midten av oktober i år avviklet Verdens legeorganisasjon (World Medical Association) generalforsamling i Moskva.

Høy aktualitet

Verdens legeorganisasjon er aktiv når det skjer viktige hendelser i verden. I Moskva ble det vedtatt tre hasteresolusjoner.

En omhandlet den pågående flyktningsituasjonen i Europa og én bombingene av Leger uten grensers sykehus i Afghanistan. Bombingen fordømmes, og organisasjonen ber om en uavhengig granskning. Den siste hasteresolusjonen gjelder forholdene i Tyrkia. Den tyrkiske legeforeningen har bedt om støtte fra Verdens legeorganisasjon, og legeorganisasjonen har respondert med å vedta denne hasteresolusjonen der alle parter oppfordres til å stoppe angrep på helsepersonell, pasienter, helseinstitusjoner og ambulanser. Videre står det at partene skal respektere helsepersonells autonomi og upartiskhet, og at partene skal respektere de internasjonale menneskerettighetene.

Krevende situasjon for den tyrkiske legeforeningen

Det tyrkiske parlamentet vedtok i fjor en ny lov som sier at leger og annet helsepersonell bare kan gi øyeblikkelig hjelp inntil offisielt helsepersonell har kommet til stedet. Fortsetter de med medisinsk hjelp etter det, kan de bli tiltalt og risikerer opptil tre år i fengsel eller bøter tilsvarende seks millioner norske

Rådgiver Murat Civaner og president Bayazit Ilhan i Den tyrkiske legeforening. Foto: Svein Aarseth

kroner. Loven møtte stor motstand internasjonalt da den ble vedtatt.

Loven ble vedtatt i kjølvannet av de voldsomme demonstrasjonene som oppsto i Istanbul og Ankara våren 2013, der befolkningen protesterte mot at Tyrkia de siste årene har gått i en mer autoritær retning.

Legeforeningen i Ankara ble tiltalt for å ha ytt slik helsehjelp. Saken ble avvist av dommeren. Leder i den tyrkiske legeforeningen, dr. Bayazit Ilhan uttalte til oss at

helseministeren har anket saken videre til en høyere rettsinstans. Han er glad for den støtten den tyrkiske legeforening får i Verdens legeorganisasjon og fra andre legeforeninger. Han sier det er viktig for de tyrkiske legene ikke å bli tatt til inntekt for noen av partene i de pågående konfliktene. Helsepersonell blir angrepet både av myndigheter og av geriljagrupper som PKK.

Gode foreningsrelasjoner mellom Tyrkia og Norge

Den norske legeforening har over lang tid hatt gode forbindelser med den tyrkiske legeforeningen. Da det nå igjen var volds handlinger og helsepersonell ble angrepet, sendte bl.a. Den norske legeforening kondolanse til sine tyrkiske kolleger. Denne støtten betyr mye for de tyrkiske legene, som sammen med bl.a. advokatforeningen der, med styrke hevder sin uavhengighet og sine forpliktelser overfor alle innbyggere.

I tillegg til resolusjonene som ble vedtatt, har Verdens legeorganisasjon også vedtatt en uttalelse om bruk av tåregass under demonstrasjoner, også den på initiativ fra Den tyrkiske legeforening.

Resolusjoner er viktige

Noen resolusjoner og uttalelser kan kanskje synes uvesentlige for oss her i Norge, men de er viktige for andre. Det er et viktig

Verdens legeorganisasjon

Verdens legeorganisasjon ble grunnlagt i 1946, og har ifølge medlemssidene 111 nasjonale legeforeninger som medlemmer. Den har et sekretariat i Ferney-Voltaire i Frankrike, rett ved Genève og har god kontakt til de internasjonale organisasjonene som har sete i byen. Den har innflytelse gjennom sine medlemsorganisasjoner og via samarbeid med andre internasjonale organisasjoner. Organisasjonen er engasjert i medisinsk etikk, menneskerettigheter, offentlige helsespørsmål, organisering av helsetjeneste og legers rettigheter. Organisasjonen har gjennom sine resolusjoner og deklarasjoner utformet politikken. Noen svært viktige dokumenter er Geneve-deklarasjonen, Verdens helseorganisasjons (WHO) legeed og Helsinkideklarasjonen om forskningsetikk. På møtet i Moskva ble en resolusjon om sosiale helseulikheter oppgradert til Oslo deklarasjonen om sosiale helsedeterminanter. Etter ti år blir tidligere deklarasjoner og resolusjoner revurdert. Noen blir arkivert, andre fornyet, eventuelt etter omformulering.

Interesserte kan lese mer på nettsiden www.wma.net

aspekt ved dette internasjonale samarbeidet. I Moskva ble det vedtatt ni uttalelser, fire resolusjoner, to deklarasjoner og en retningslinje.

Det ble vedtatt en deklarasjon om alkohol. Mye av innholdet gjenkjennes i norsk alkoholpolitikk. Den ti år gamle deklarasjonen om kjernevåpen ble revidert og vedtatt. Et viktig dokument er uttalelsen om transpersoner. Det slår fast helsepersonells forpliktelser og den enkeltes rettigheter.

Effektiv organisasjon

I løpet av disse tre møtedagene, ble møtet forberedt i forskjellige komiteer. Noen saker var også forberedt på rådsmøtet som fant sted i Oslo i april i år. Mye av arbeidet i organisasjonen skjer ved innspill fra de nasjonale legeforeningene i forkant av møtene. Møteformen og ikke minst avstemningsprosedyrene kan virke fremmede for oss, men de er effektive og det er mulig på kort tid å vedta felles uttalelser i svært mange saker.

Sir Michael Marmot fra England overtok som president. Han er særlig engasjert i arbeidet med sosiale forskjellers betydning for helsen. Fra Norge møtte generalsekretær Geir Riise, seniorrådgiver Bjørn Oskar Hof-tvedt og undertegnede. Ca. 60 lands legeforeninger var representert.

Svein Aarseth

svein.aarseth@vikenfiber.no
Leder, Rådet for legeetikk

God kommunikasjon skaper tillit

– For å kunne drive effektiv klinisk medisin må vi kommunisere godt, mener Bård Fossli Jensen.

Fossli Jensen er barnelege og har en doktorgrad i medisinsk kommunikasjon. I november var han i Bodø som foreleser på kurs i pasientkommunikasjon. Deltakerne besto av allmennleger, sykehusleger, studenter og en stipendiat. De fikk ta del i hans unike kompetanse og sterke engasjement for å få til god kommunikasjon og bygge tillit i pasientkonsultasjonene.

Viktig å trene

– Invester i begynnelsen, få frem pasientens perspektiv, vis empati og invester i slutten. Dette er fire gode vaner som Jensen mener

leger godt kan trene mer på. De vil gi gevinst i form av større tillit mellom lege og pasient.

– Denne tilliten er vi helt avhengig av for å kunne gjøre en god jobb for pasienten. Lønnsomt og effektivt er det også.

Nordland Legeforening har planer om å arrangere flere slike kurs. Tilbakemeldingen fra deltakerne var klare på at dette trenger legene.

Tove Myrbakk

tove@nordland-legeforening.no
Nordland legeforening

ØNSKER SEG FLERE KOMMUNIKATØRER: Bård Fossli Jensen ønsker seg flere gode kommunikatører blant leger. I Bodø ga han råd både for de hverdagslige pasientkonsultasjonene, de vanskelige samtalene og hvordan få til endring. Foto: Tove Myrbakk

Ny rammeavtale for avtalepraksis

De regionale helseforetakene og Legeforeningen har kommet til enighet om ny rammeavtale for avtalepraksis. Enigheten markerer sluttpunktet i en toårig prosess med gjennomgang av rammeverket for ordningen.

– Det har vært konstruktive forhandlinger preget av en rekke felles ambisjoner. Vi har lagt ned mye arbeid i å få på plass et godt rammeverk for styrket samarbeid mellom avtalespesialistene, RHF-ene og helseforetakene. Dette gir forpliktelser for alle parter. Det er en forutsetning at denne avtalen vil føre til større grad av dialog og samarbeid, uttaler president Marit Hermansen.

Målet har vært å legge til rette for Regjeringens ambisjon om å styrke ordningen, herunder øke antall hjemler. Et overordnet mål har vært å gjøre avtalespesialistene enda mer integrert i å bidra til å løse RHF-enes

«sørge for» ansvar. Samtidig har det vært viktig å bevare de kvaliteter som allerede ligger i ordningen.

Vil gjerne ta større ansvar

Også leder av PSL Sverre Dølvik sier seg fornøyd med avtalen.

– Vi er en del av en offentlig spesialisthelsetjeneste som vil møte store utfordringer i årene som kommer. Da er det viktig at vi tar vår del av ansvaret og samfunnsoppdraget som ligger i våre avtaler. Jeg mener vi nå har lagt grunnlaget for en mer aktiv avtaleforvaltning enn vi har sett hittil.

Som avtalespesialist kan man ikke være seg selv nok, man må være i dialog både med oppdragsgiver og andre samarbeidsaktører om pasienttilbud og prioriteringer. Vi vil gjerne ta større ansvar, også for spe-

sialistutdanning. Rammeavtalen bringer oss videre på en rekke av disse punktene, og vi har også en protokoll som forplikter i spørsmål hvor vi ikke er i mål, sier Dølvik.

Rammeavtalen inneholder videreutvikling og nyskaping på flere andre områder. Det kan nevnes at den generelle aldersgrensen økes til 72 år, og det er gitt tydeligere misligholdsbestemmelser for de som ikke overholder sine forpliktelser.

Avtalen trer i kraft 1. januar 2016. Legeforeningen vil utarbeide veiledningsmateriale til medlemmene.

Lise Berit Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling